

کارگروه بازمانده از تحصیل جمعیت مهرپویان سبز اندیشه گزارش سال 1399

گزارش فعالیت کارگروه بازمانده از تحصیل جمعیت مهرپویان سبز اندیشه در سال 1399 در چند بخش؛ سه ماه اول، سه ماه دوم، شش ماه (مهر-اسفند)، تغییرات کارگروه، چالش‌های کنونی و پیش رو، به شرح زیر ارائه می‌شود:

سه ماه اول (فروردین 99 تا خرداد 99)

در این دوره زمانی، به دلیل تغییر شرایط آموزشی از حضوری به مجازی، دو نفر از دانش‌آموزان کارگروه با مشکل نداشتن گوشی موبایل روبرو بودند که دو دستگاه موبایل تهیه شد و به آن‌ها به‌عنوان امانت داده شد.

در این مدت پیگیری وضعیت تحصیلی دانش‌آموزان طبق روال پیشین انجام شد.

سه ماه دوم (تیر-شهریور 99)

در این بازه زمانی، ثبت نام دانش‌آموزان در مدارس انجام شد. هزینه ثبت نام و بقیه هزینه‌های مربوط پرداخت شد.

یک دانش‌آموز به دلیل موفقیت تحصیلی و توصیه مدیر مدرسه پیشین، با رفت و آمد به اداره و رایزنی‌های بسیار، در مدرسه‌ای خارج از محدوده؛ (متوسطه پسرانه دباغیان)، ثبت نام شد.

مشخصات کلی دانش‌آموزان ثبت‌نام شده به شرح زیر است:

جمعاً 14 دانش‌آموز امسال ثبت‌نام شدند.

1. مدرسه دخترانه زینب: سه دانش‌آموز در پایه‌های پایه هفتم/ هشتم/ و نهم
2. مدرسه پسرانه دباغیان (خارج از محدوده): یک دانش‌آموز پایه هفتم
3. دبستان پسرانه شهشهان 1: یک دانش‌آموز پایه اول
4. دبستان پسرانه شهید کاظمی: یک دانش‌آموز پایه اول
5. مدرسه دخترانه سقادتلی: یک دانش‌آموز پایه ششم
6. دبیرستان دخترانه بتول عسگری: دو دانش‌آموز پایه هشتم
7. دبستان پسرانه منصوری: یک دانش‌آموز در پایه ششم و دو دانش‌آموز در پایه چهارم

۸. هنرستان شهدای شهرداری: یک دانش آموز پایه یازدهم

۹. مدرسه دخترانه برهانی: یک دانش آموز پایه نهم

شش ماه (مهر - اسفند 99)

در این شش ماه فعالیت‌های انجام شده در کارگروه در قالب دو بخش الف-نیازهای آموزشی درسی و غیر درسی (که شامل چهار بخش است) و ب-خدمات مشاوره ذکر شده است.

❖ الف) نیازهای آموزشی درسی و غیر درسی:

1) تهیه وسایل و ملزومات مورد نیاز دانش‌آموزان، 2) تشکیل گروه آموزشی، 3) ثبت نام در کلاس‌های متفرقه و مسابقات، 4) تهیه محتوای آموزشی غیردرسی و جلب مشارکت دانش‌آموزان

الف-یک) تهیه وسایل و ملزومات مورد نیاز دانش‌آموزان:

○ موبایل و بسته اینترنتی:

1. به دلیل غیرحضور بودن آموزش، دانش‌آموزان با مشکل نداشتن وسیله مناسب (گوشی، تبلت، و...) مواجه بودند که با پیگیری‌های فراوان و لطف بسیاری از دوستان، 7 دستگاه موبایل و تبلت فراهم و در اختیار دانش‌آموزان قرار گرفت. شایان ذکر است فرمی تهیه شد و از دانش‌آموزان خواسته شد فرم را که نشان از تعهد دانش‌آموز مبنی بر استفاده صحیح و امانی بودن موبایل بود، تکمیل کند. (اگرچه تکمیل فرم ساده‌ترین شکل تعهد است اما در حال حاضر تنها امکان ما برای تحقق این امر بود).

2. ماهانه برای هر دانش‌آموز بسته‌ی اینترنتی خریداری می‌شود.

3. در بروز مشکلات مرتبط با موبایل، اقدامات لازم (بردن موبایل برای تعمیر از طرف کارگروه، پرداخت هزینه‌ی مربوط و...) انجام شده است.

○ لوازم التحریر و کتب کمک آموزشی: برای 17 دانش‌آموز لوازم التحریر تهیه شد.

به فراخور نیاز دانش‌آموزان، کتب کمک آموزشی در پایه‌های ششم، هفتم، هشتم و نهم تهیه (از طریق معلمین) و خریداری شد.

الف-دو) تشکیل گروه آموزشی

برای بهبود ارتباط با دانش‌آموزان، گروهی در واتس‌آپ تشکیل شد. نیازهای آموزشی دانش‌آموزان و دروسی که در آن‌ها مشکل داشتند (ریاضی، علوم، زبان و عربی) تشخیص

داده شد و بر حسب نیاز معلمان و دبیران مرتبط به گروه اضافه شدند و بسته به نظرات دبیران محترم، شیوه ارتباط با دانش‌آموزان و رفع اشکال مشخص شد.

الف-سه) ثبت نام در کلاس‌های متفرقه و مسابقات

در این دوره اعضای کارگروه به شکلی پیگیر شرکت کردن دانش‌آموزان در دوره‌های متفرقه و مسابقات بودند. تماس با آموزشگاه‌ها، هنرسراها، خانه ریاضیات، آموزشگاه رباتیک و همچنین باشگاه‌های ورزشی و گفتگو و هماهنگی با دانش‌آموزان جهت یافتن کلاس‌هایی مناسب علایق و استعدادهای آن‌ها در جریان بوده است که ماحصل این پیگیری‌ها و گفتگوها در ذیل آمده است:

- ✓ سه دانش‌آموز در کلاس‌های والیبال، خلاقیت و نویسندگی ثبت نام شدند.
- ✓ در مسابقه‌ای با عنوان «مهمان ناخوانده» که با موضوع نقاشی و دلقاشته برای تشکر از کادر درمان کشور و در گروه سنی 5-15 سال در دی ماه برگزار شده بود؛ یکی از دانش‌آموزان عزیز کارگروه، محمد امین زعفری پایه هفتم، یکی از برندگان مسابقه بود که یک بن خرید 200 هزار تومانی و لوح تقدیر به او اهدا شد.
- ✓ تهیه کتاب مسجد نمونه برای شرکت در مسابقه محراب و ثبت نام دانش‌آموز در مسابقه

الف-چهار) تهیه محتوای آموزشی غیر درسی و جلب مشارکت دانش‌آموزان

نوجوانان، گروه سنی با نیازهای خاصی هستند که توجه ویژه‌ای را می‌طلبند. یکی از دغدغه‌های اصلی کارگروه، بهبود نگرش و شناخت دانش‌آموزان از خودشان است. در این مدت (از آذر ماه) سعی شد با مشورت، مطالعه و انتخاب مطالبی مرتبط، این مسیر را آغاز کنیم که تا کنون گام‌های زیر طی شده است:

■ ارسال مطالب انگیزشی و مفید:

مطالب مفید و انگیزشی در قالب متن، عکس و ویدیو... ارسال می‌شود. سعی می‌شود به ملیت عزیزان افغانستانی توجه شود و مطالب تاحد ممکن با شرایط آن‌ها، تناسب داشته باشد.

■ کتابخوانی:

کتابخوانی-یک): اولین کتاب انتخاب شده، کتاب زیر است:

«یک دقیقه این چهل فکر سمی را کنار بگذار» از مجموعه کتاب‌های خودیاری، نویسندگان دکتر آرنولد لازاروس، دکتر کلیفورد لازاروس و دکتر آلن فی و مترجم مهرداد فیروز بخت

روال کار به این شکل است: هر بار یکی از فکرهای سمی این کتاب در قالب ویس ارسال می‌شود و سعی می‌شود مطالب با عباراتی ساده و تا حد ممکن مثال‌های عینی بیان شوند.

همچنین از دانش‌آموزان خواسته می‌شود که نظرات خود را به هر شکلی که مایلند (از نظر حفظ حریم و موارد دیگر) ارسال کنند.

اولین ویس ارسالی به معرفی این کتاب پرداخته و در تاریخ 22 دی ماه 99 ارسال شده است.

ویس بعدی در تاریخ 25 دی ماه ارسال شده و فکر سمی، «هر طور رفتار کنی خانواده و دوستانت باید عاشقت باشند»، انتخاب شده است.

تا پایان بهمن ماه سه فکر سمی بررسی شده اند.

■ نگاهی دوباره به خود

یکی از بهترین راه‌های رشد انسان و شناخت جهان هستی و محیط پیرامونش، شناخت خودش است. این راه بس طولانی، پیچیده و دشوار است. برای اینکه بتوان کمک اندکی در این مسیر به دانش‌آموزان نمود، فعالیت‌هایی در نظر گرفته شده است. ما همچون نوپایانی در این مسیر دشوار و ناهموار هستیم. اولین فعالیت در نظر گرفته شده در این رابطه عبارت است از:

یک فعالیت «سوالاتی راجع به من»: در اواسط بهمن ماه این فعالیت با اولین سوال، چه چیزی من را بسیار ناراحت (غمگین) می‌کند؟، آغاز شد. ویس در 9 بهمن ماه با توضیحاتی مرتبط و شفاف‌کننده فعالیت و سوال، ارسال شد و تا 25 بهمن به دانش‌آموزان مهلت پاسخ داده شد.

توجه مهم: بازخورد دانش‌آموزان کمتر از حد انتظار بوده است.

❖ (ب) خدمات مشاوره

تعدادی از اعضای کارگروه نوجوان هستند و طبیعتاً با مسائل متعدد مربوط به این دوره درگیر هستند. همچنین بعضی‌ها مسائل و مشکلات خانوادگی دارند. یا نیاز به مشاوره تحصیلی برای بهبود وضعیتشان دارند. در راستای بهبود وضعیت اعضای کارگروه در هر کدام از زمینه‌های فوق، گرفتن خدمات مشاوره‌ای راهگشا خواهد بود.

زمینه‌ی همکاری جمعیت مهرپویان با مرکز مشاوره‌ای از پیش فراهم شده است و خانم صفاری رابط جمعیت مهرپویان و مرکز مشاوره هستند. در این راستا، اقدامات زیر انجام شد:

- اطلاعاتی جذب همکاری تسهیلگران برای دریافت خدمات مشاوره‌ای اعضای کارگروه بازمانده از تحصیل
 - تدوین و نگارش پروتکل روال همکاری تسهیلگران با دانش‌آموزان، خانم صفاری و کارگروه بازمانده از تحصیل
 - ارسال گزارش تسهیلگران به کارگروه برای ارزشیابی روال انجام کار (همه تسهیلگران تا کنون گزارششان را ارسال کرده‌اند)
- در ادامه پروتکل تدوین شده، ارائه می‌شود:

📢📢📢 پروتکل ارتباط تسهیلگران با دانش‌آموزان:

1 ابتدا تسهیلگر بسته به زمان و توانش، یک یا چند دانش‌آموز را انتخاب می‌کند. توجه اول: کیفیت فدای کمیت نشود.

2 تسهیلگر با گفتگو، مسئله‌ی دانش‌آموز را *مشخص کند*

 توجه اول: تشخیص دادن وظیفه مشاور یا روانکاو است و تسهیلگر قرار است مسائل دانش‌آموز را مشخص کند.

  توجه دوم: در این مرحله، تسهیلگر باید بتواند اعتماد دانش‌آموز را جلب کند و با گفتگو با او و سوالات ترکیبی (باز و بسته) بتواند از میان حرف‌های او مسئله‌اش را مشخص کند. این مرحله شاید یکی از مهمترین مراحل این فرایند است.

   توجه سوم: بسیاری از افراد در خودبیانگری ممکن است مشکل داشته باشند و همچنین گاهی آنقدر به مشکلاتشان خو گرفته‌اند که ممکن است آن را به عنوان مشکل بیان نکنند.

  اما بسیار دقت کنید قرار نیست تسهیلگر برای دانش‌آموز ایجاد نیاز کند. حرف در دهان دانش‌آموز بگذارد یا جهت مستقیم به مکالمه دهد.

  تسهیلگر باید بتواند با گفتگو کردن آگاهانه، آن‌ها را به صحبت کردن ترغیب کند.   اینکار نیاز به حوصله، توجه و دقت دارد.

توجه چهارم: تسهیل‌گر مشاهده میکند، می‌شنود و تا حد ممکن با آنها وارد فرایند مفاهمه می‌شود.

اما

دقت کنید که به او توصیه یا نصیحت نمی‌کند.

او را قضاوت یا سرزنش نمی‌کند.

3 پس از مشخص شدن مسائل، لیست تهیه می‌شود.

لیست با موارد لازم در اختیار تسهیل‌گر قرار می‌گیرد.

4 لیست نهایی در اختیار خانم مژگان صفاری قرار می‌گیرد.

ایشان با کلینیک تعیین نوبت می‌کنند.

مژگان صفاری به تسهیل‌گر، خبر نوبت دانش‌آموز و نام مشاور او را می‌دهد.

(توجه اول: تسهیل‌گر خودش هم باید پیگیر باشد)

5 در این مرحله نتیجه ارجاع دانش‌آموز به مشاور، پیگیری می‌شود.

بعد از جلسه اول، تسهیل‌گر طبق همان تاریخ با دانش‌آموز تماس می‌گیرد و از نتیجه جلسه جویا می‌شود.

توجه اول مهم: تسهیل‌گر وارد حریم دانش‌آموز نمی‌شود

(که برای مثال تو چه گفتی مشاور چه گفت و ...)

حتی اگر خود دانش‌آموز راغب به باز کردن داستان شخصی اش باشد این مسیر را ماهرانه سد کنید.

توجه دوم: تسهیل‌گر باید متوجه شود آیا این راهنمایی مفید بوده؟

آیا فرد مایل به ادامه جلسات مشاوره هست یا نه. و دلیل این پاسخ را متوجه شود.

توجه سوم: این پیگیری و هشدارها برای هر تعداد جلسه‌ای که دانش‌آموز داشته باشد الزامی است.

6 تهیه گزارش از جلسات دانش‌آموز و تحویل به اینجانب

توجه اول:

گزارش بسته به تعداد جلسات تهیه می‌شود.
اگر مشاوره به یک جلسه ختم شده و تسهیل‌گر متوجه شده که ادامه نمی‌یابد بعد از جلسه اول گزارش تهیه شود.
اما اگر ادامه بیاید بعد از سه یا ۵ جلسه گزارش تهیه شود.

توجه دوم: گزارش‌ها تا حد ممکن شفاف و دقیق تهیه شود.

دوستان عزیز همه ما در این فرایند قرار است یاد بگیریم و تجربه کسب کنیم اما یادمان باشد که خط قرمزها را رعایت کنیم:

❌ لطفاً فراموش نکنید که شما تسهیل‌گر هستید نه مشاور.
❌ با افراد ارتباط شخصی برقرار نکنید.
❌ وارد فاز توصیه دادن، درد و دل کردن، همدلی کردن، کنجکاوی و ریشه‌یابی مشکل فرد نشوید.

📁 توجه کنید که این فرایند را تا حد ممکن برای خود مکتوب و مستند بفرمایید.
هم برای تجربه شخصی‌تان مفید است و هم برای تکرار نکردن اشتباهات و فرایند سازی این کار.

🔧 توجه مهم: کار هر تسهیل‌گر، ارزشیابی می‌شود.
ارزشیابی به گرفتن بازخور و تصحیح گام‌های نادرست (چکش کاری) و نزدیک کردن این فرایند به الگوی کار، کمک می‌کند.

😊❤️ لطفاً در این مرحله نگران قضاوت شدن یا رتبه‌بندی نباشید چون چنین هدفی از ارزشیابی مدنظرمان نیست.

و فقط می‌خواهیم در کنار یکدیگر قوی‌تر و مؤثرتر کار کنیم.

📝 بسته به نیاز، مطالب مرتبط برای آشنایی بیشتر تسهیل‌گر ارسال می‌شود.

⚠️ یادآوری: این توضیحات مفصل همراه با جزئیات، به دلیل عدم امکان دیدار حضوری در شرایط فعلی، بیان شده است.

🚦 تغییرات جدید در کارگروه

چند دانش آموز (سه نفر) از ایران به افغانستان رفتند که از کارگروه ما خارج شدند.

چند دانش آموز به جمع کارگروه اضافه شدند.

چالش‌های کنونی و پیش رو

- کم بودن بازخور دانش‌آموزان به *فعالیت‌های درحال انجام* در گروه واتس‌آپی، در موارد غیر درسی¹
- ازدواج زودهنگام دانش‌آموزان
- تغییر آدرس منازل دانش‌آموزان و رفتن از محله ارزنان
- مهاجرت به شهر دیگر یا افغانستان
- کم شدن یا نبود امکان مشارکت حضوری از سوی دانش‌آموزان در رابطه‌ای دوطرفه میان جمعیت مهرپویان سبز اندیشه و دانش‌آموزان² (به دلیل شرایط پیش‌آمده بر اثر بیماری کرونا)
- بی‌انگیزگی ناشی از فشارهای اقتصادی و غیرحضوری بودن آموزش

مدیر کارگروه بازمانده از تحصیل

زهرا حاج‌هاشمی

¹ این چالش می‌تواند ناشی از موارد زیادی باشد. دلایل ذکر شده از سوی دانش‌آموزان شامل موارد زیر است: بی‌انگیزگی برای ارتباط مجازی در موارد مطرح شده، کمبود وقت (به دلیل حجم تکالیف درسی یا کارهای منزل)

² از ابتدای تشکیل کارگروه، باور جدی‌ای به شکل‌گیری و تداوم رابطه دوطرفه میان جمعیت مهرپویان و دانش‌آموزان وجود داشت. مشارکت دانش‌آموزان شامل موارد زیر بود: شرکت در کلاس‌های مهرپویان (دانش‌آموز و اعضای خانواده اش در حد امکان)، مشارکت در انجام امور دفتر مهرپویان در ارزنان (امور کتابخانه و...)